



Maria Byrgren

Verksamhetsutvecklare och samverkansansvarig vid avdelningen för funktionsnedsättning

Försäkringskassan

Myndighetsbeslut i Sverige

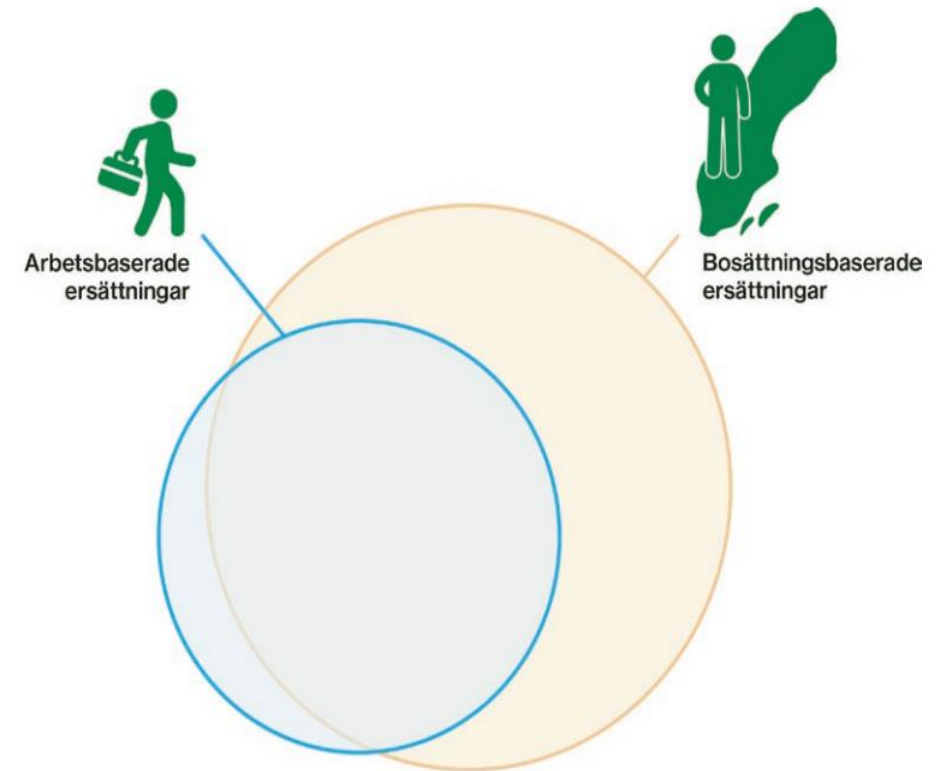
Olika roller och ansvar

- **Regering/ Riksdag-** stiftar lagar. Får inte ingripa i enskilda ärenden.
- **Försäkringskassan-** Myndighetsutövning. Fattar beslut i enskilda ärenden. Handläggning utifrån lagstiftning och domstolspraxis. Omprövningsenhet.
- **Förvaltningsrätten/ Högsta förvaltningsdomstolen.** Överprövar försäkringskassans beslut efter överklaganden.



Socialförsäkringens mottagare

- I Sverige är en person försäkrad enligt det svenska socialförsäkringssystemet om hen bor eller arbetar i landet.
- En person kan genom att bo eller arbeta i Sverige ha rätt till försäkringar och bidrag som är arbets- eller bosättningsbaserade.
- Exempel på arbetsbaserade ersättningar
 - Sjukpenning
 - Särskilt högriskskydd
 - Tillfällig föräldrapenning
- Exempel på bosättningsbaserade ersättningar
 - Assistansersättning
 - Omvårdnadsbidrag
 - Merkostnadsersättning
 - Bilstöd





God man eller förvaltare

Vi behöver en kopia på ditt förordnande

- Du som är ny ställföreträdare för en person med ärende hos oss behöver skicka in en kopia på ditt förordnande.
- Då får du din huvudmans post från oss skickad till dig och du kan logga in på Mina sidor som ställföreträdare för huvudmannen.
- Om du har flera huvudmän behöver vi en kopia på varje förordnande.
Skicka kopian till:

Försäkringskassans
inläsningscentral
839 88 Östersund

Egen sida på fk.se

 **Försäkringskassan**

[Sök](#) [Logga in](#) [Meny](#)



För dig som jobbar inom kommunen

Information om regelverk och ersättningar som berör din verksamhet och om samverkan och om de tjänster som vi erbjuder dig.

[Arbetsgivare](#)
[Myndigheter & samarbetspartner](#)
[Hälso- och sjukvården](#)
[Tandvården](#)

Bra att veta för dig som är god man eller förvaltare

Bra att veta för dig som är god man eller förvaltare.

 **Relaterade länkar**
Aktuellt
[Webbinarium om assistansersättning och merkostnadsersättning](#)
[Nyheter för ställföreträdare](#)

Nyheter för ställföreträdare

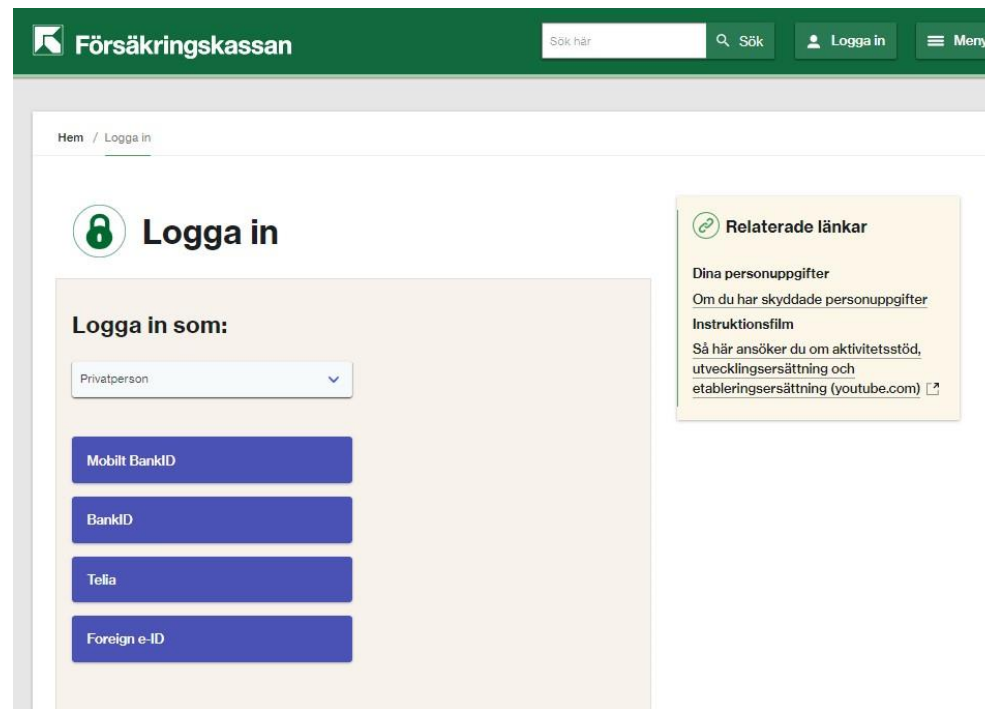
Du som är ställföreträdare kan prenumerera på nyheter från oss.

Om du vill få nyheter från oss kan du prenumerera på vårt nyhetsbrev. Nyhetsbrevet vänder sig till dig som är ställföreträdare för en person som får ersättning från oss. Fyll i din e-postadress i fältet, markera samtyckesrutan och klicka på Registrera mig. När du gjort det får du ett bekräftelsemejl från oss.

[Prenumerera på nyheter från oss](#)

Mina sidor för dig som ställföreträdare

1. Gå till fk.se
2. Klicka på **Logga in**
3. Välj **ställföreträdare** i rullistan under "Logga in som:"
4. Fyll i ditt personnummer
5. Identifiera dig med ditt bank-id



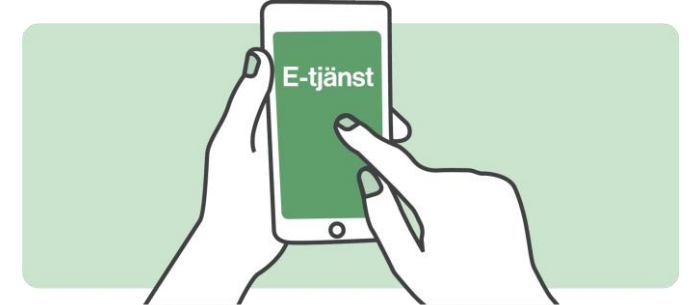
The screenshot shows the login page for Försäkringskassan. At the top is a green header with the logo and name 'Försäkringskassan', a search bar, and links for 'Logga in' and 'Meny'. Below the header, the page has a breadcrumb 'Hem / Logga in'. The main heading is 'Logga in' with a lock icon. Under 'Logga in som:', there is a dropdown menu currently set to 'Privatperson'. Below this are four blue buttons for authentication: 'Mobilt BankID', 'BankID', 'Telia', and 'Foreign e-ID'. To the right, a yellow box titled 'Relaterade länkar' contains links for 'Dina personuppgifter', 'Om du har skyddade personuppgifter', 'Instruktionsfilm', and a video link about applying for various benefits.

Du har två val

- E-tjänster och blanketter
- Beställ underlag till årsredovisningen

Ansöka om ersättning digitalt

- Det finns idag åtta e-tjänster
 - Fyll i huvudmannens personnummer och namn i första steget.
 - Du skriver under på heder och samvete.
 - Du får en kvittens och du har möjlighet att spara eller skriva ut en PDF-fil.
 - Du kan inte följa ärendet via dina Mina sidor. Det är bara huvudmannen som kan logga in och se sitt ärende.
- Om förordnande saknas får du ett meddelande om det på sidan.



Ansök digitalt om följande ersättningar för din huvudman

- Ansök om assistansersättning
- Ansök om bostadstillägg
- Anmäl ändrade uppgifter – för dig med bostadstillägg
- Ansök om aktivitetsersättning vid nedsatt arbetsförmåga
- Ansök om aktivitetsersättning vid förlängd skolgång
- Ansök om sjukersättning
- Ansök om särskild ersättning för kostnader i samband med aktiviteter
- Ansöker om förskott av särskild ersättning för kostnader i samband med aktiviteter
- Ansöka om merkostnadsersättning – kommer bli möjligt i mitten av december

Ansöka om ersättning med blankett

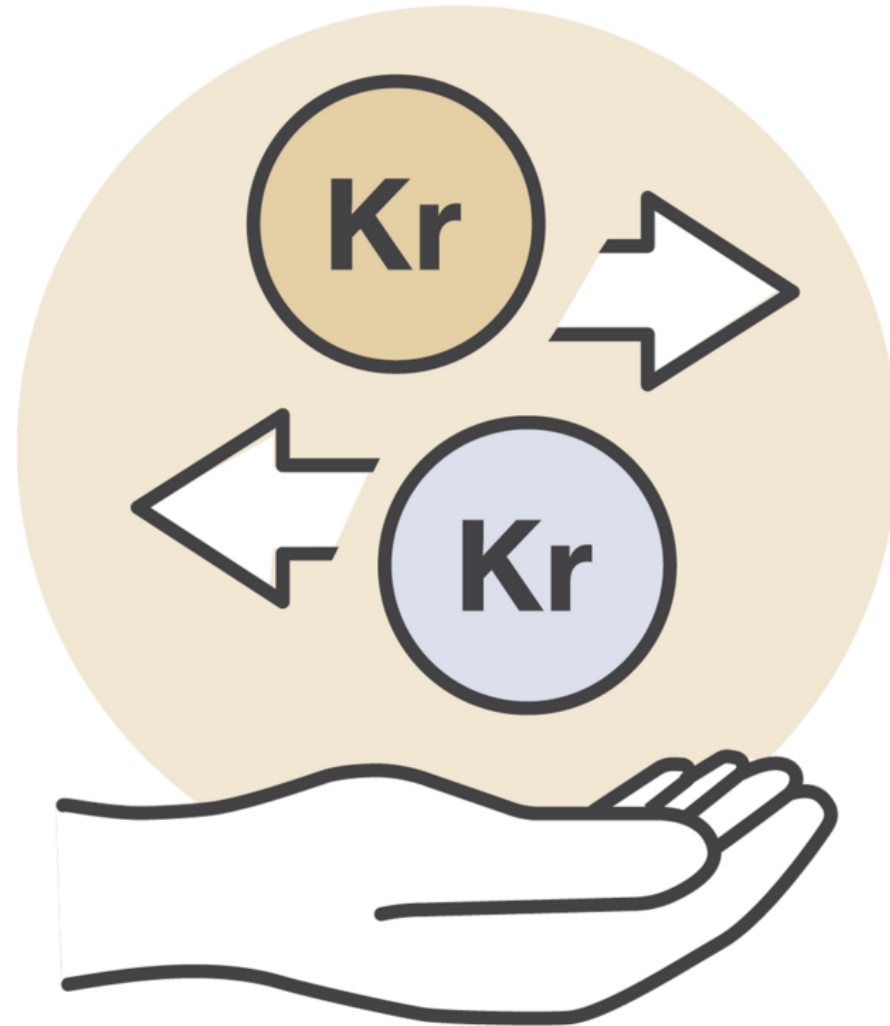
- Samlat de vanligaste blanketterna
 - Använd alltid den senaste versionen
 - Fyll gärna i blanketten på datorn **innan** du skriver ut den
 - När du skriver ut blanketten ska inställningen på skrivaren vara "verklig storlek"
 - Gör inga hål i marginalen
- Om du fyller i blanketten för hand
 - Använd svart eller blå penna
 - Tänk på att skriva tydligt



Beställa underlag för årsredovisningen

- Beställ underlaget digitalt via Mina sidor.
 - Logga in som ställföreträdare och klicka på **Beställ underlag för årsredovisning**.
 - Fyll i personnummer för en eller flera huvudmän och klicka på beställ.
 - Underlaget kommer med posten.
- Under perioden början av januari till mitten av mars kan du logga in via Mina sidor för att beställa årsredovisningen.
- När vi gör en utbetalning av skattepliktiga ersättningar, redovisar vi utbetalningen och avdragen skatt till Skatteverket.
- När du behöver underlag att redovisa till Överförmyndarnämnden annat tid än ovan eller om du inte har möjlighet att göra beställningen digitalt, kontaktar du Försäkringskassan genom att ringa oss och be om "summerade verkställda betalningar". Du når oss på telefonnummer [0771-524 524](tel:0771-524524).





Merkostnadsersättning

Vad är merkostnadsersättning

- Merkostnadsersättning är ett ekonomiskt stöd som kan beviljas föräldrar till barn med funktionsnedsättning eller till en person till följd av egen funktionsnedsättning.
- Med merkostnader menas skäliga kostnader som beror på en funktionsnedsättning och är utöver vad som är vanligt för personer eller barn i samma ålder.
 - Vad som är skäligt kan variera och vi utreder därför merkostnaderna. Vi använder information från olika källor, till exempel Konsumentverket, Energimyndigheten, FASS, regioner, arbetsterapeut, apotek och distriktssköterska.
- Vi tar inte med kostnader som tillgodoses genom annat samhällsstöd i bedömningen.
- Merkostnadsersättning på garanterad nivå för en person som anses blind eller gravt hörselskadad. Gäller inte barn.

Merkostnadsersättning – barn och vuxen

Till förälder till barn med funktionsnedsättning

- Som förälder i merkostnadsersättning avses underhållsskyldig förälder eller person likställd med förälder till en person under 21 år. Med likställd förälder menas
 - **särskilt förordnad vårdnadshavare** som har vård om ett barn, och
 - **blivande adoptivförälder** vid adoption av ett barn som inte är svensk medborgare eller bosatt här i landet när den blivande adoptivföräldern får barnet i sin vård.
- Barnets funktionsnedsättning ska vara varaktigt för minst sex månader

Vuxen

- 18-21 år – inte ha en underhållsskyldig förälder
- Nedsatt funktionsförmåga före 66 år
- Funktionsnedsättningen ska ha en varaktighet för minst 1 år

Merkostnadsersättning

Merkostnader kan vara löpande kostnader eller engångskostnader, exempelvis:

- hälsa, vård och kost
- slitage och rengöring
- resor
- Hjälpmedel
- hjälp i den dagliga livsföringen
- boende
- övriga ändamål

Kostnader som staten, kommunen eller regionen betalar – annat samhällsstöd

- Annat samhällsstöd – är ett samlingsnamn för sådant som staten, kommunen eller regionen betalar. Om någon annan står för kostnaden räknas den inte som en merkostnad och därför får du inte ersättning för det.
- För sjukresor, läkemedel (inom högkostnadsskyddet), sjukvård kan du bara få kostnaden upp till högkostnadsskyddet godkänd som merkostnad.
- Kostnader för hjälpmedel - om det finns likvärdigt hjälpmedel att låna gratis från kommunen eller regionen så kan det godtas som merkostnad.
 - Kontakta därför kommunen eller regionen innan du köper hjälpmedel som du behöver på grund av din funktionsnedsättning.
- Bostadsanpassning - kommunen ansvarar för bostadsanpassning
 - Om kommunen anser att en anpassning inte är nödvändig enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag så ska Försäkringskassan utgå från den bedömningen. Kostnaderna för bostadsanpassningen kan då i regel inte anses som rimliga och motiverade.

Arvodesbeslut

- Kostnaden kan godtas som en årligen återkommande merkostnad oavsett om arvodesbeslut fattas per år eller med kortare intervall, om den enskildes betalningsförmåga och behov av god man eller förvaltare bedöms finnas kvar.
- Om kostnaden för arvode bedöms vara årligen återkommande behöver Försäkringskassan ta ställning till vilket årligt belopp som ska godtas för kommande år.
- Det beloppet kan motsvara beloppet som den enskilde hade att betala enligt det senaste arvodesbeslutet, men det kan även finnas anledning att godta ett annat belopp utifrån den information som finns i utredningen.
- Om ställföreträdaren har förordnats innan den enskilde har fyllt 66 år och arvodesbeslutet fattas efter 66 –årsdagen så kan kostnaden ligga till grund för merkostnadsersättning.

Blinda och gravt hörselskadade

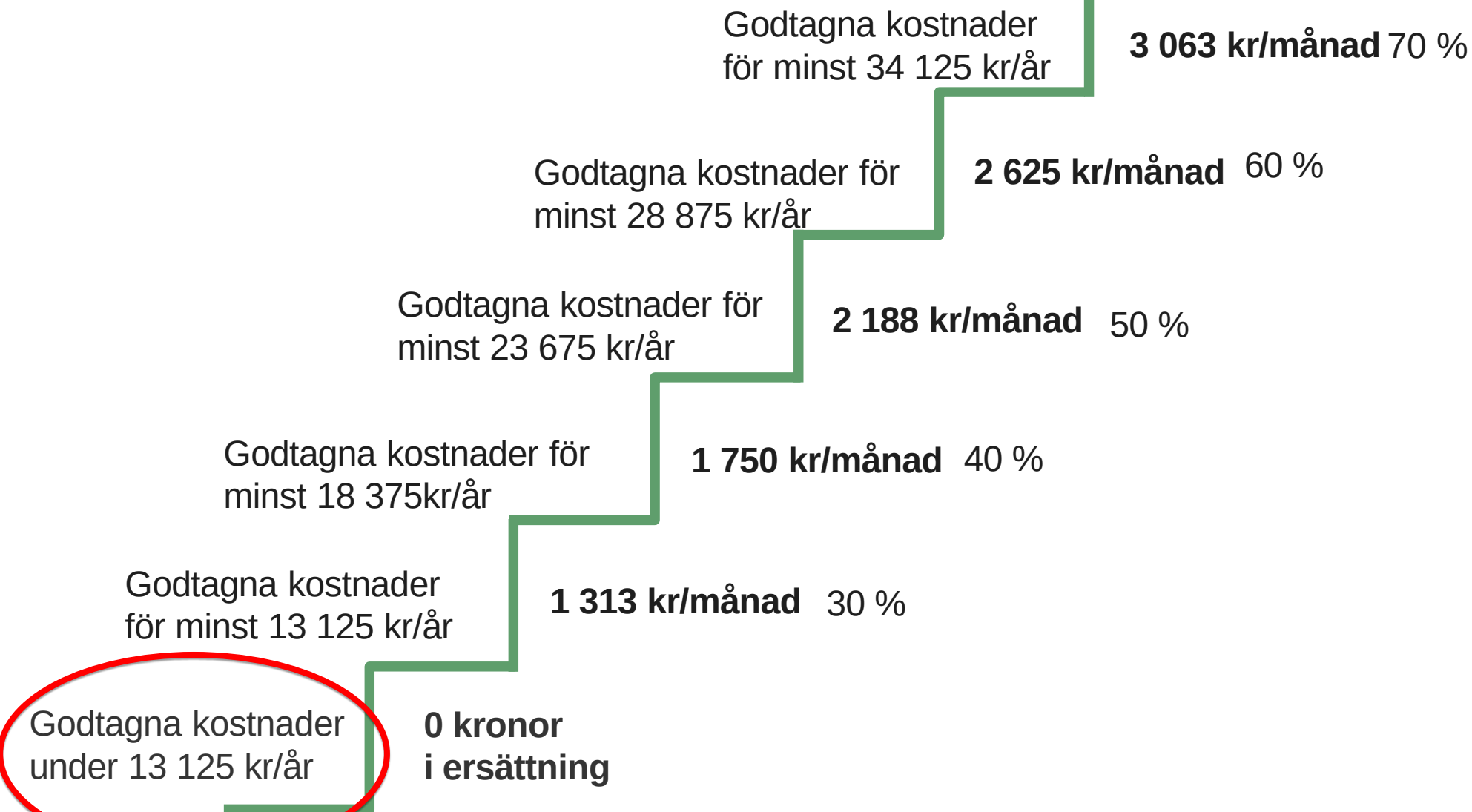
- För blindade personer innebär merkostnadsersättning:
 - alltid rätt till högsta ersättningsnivån (70 procent av prisbasbeloppet)
 - om personen samtidigt får hel aktivitets-ersättning, sjukersättning eller ålderspension har hen rätt till 40 procent av prisbasbeloppet
- För gravt hörselskadade personer betyder det:
 - alltid rätt till 40 procent av prisbasbeloppet

OBS - Gäller inte för barn med underhållsskyldig förälder eller särskilt förordnad vårdnadshavare



Godtagna merkostnader, nivå av
prisbasbeloppet per år (gäller för 2023)

Ersättning per månad och nivå av
prisbasbeloppet per år (gäller för 2023)



Hur gör vi vår bedömning?

- Individuell bedömning, kostnader för en tolv månaders period räknas samman
- Hänsyn tas till om någon annan betalar för kostnaden helt eller delvis (annat samhällsstöd)
- Summan av alla godtagna kostnader behöver uppgå till lägstanivån per år, 25 procent av prisbasbeloppet för aktuellt år
- Kostnaden är skälig (rimlig) i förhållande till personens funktionsnedsättning
- Ersätter inte krona för krona



Ansökan merkostnadsersättning

- Ansökan görs på Mina sidor på fk.se eller på blankett 3085 för merkostnadsersättning
- Du som är god man eller förvaltare kan endast ansöka på pappersblankett åt din huvudman.
- Läkarutlåtande ska bifogas ansökan. Gäller även vid ansökan om garanterad ersättning.
- Arvodesbeslut – behöver finnas som visar vad som ska betalas och av vem.



Från ansökan till beslut

Ansökan och
läkarutlåtande
lämnas in



Beslutet skickas



Ansökan
bekräftas och
handläggs

Tal del av
förslag till
beslut



Beslutfattare
fattar beslut

Meddela alltid förändringar

- Till exempel om huvudmannen
 - flyttar till en annan bostad
 - får något annat stöd, till exempel från kommunen eller regionen
 - flyttar till en gruppbostad
 - vårdas på sjukhus
 - får hjälpmedel
 - reser utomlands
 - merkostnader ändras.
- Anmäl förändringen så snart som möjligt, men senast 14 dagar efter att du eller din huvudman har fått reda på den. Annars riskerar huvudmannen att behöva betala tillbaka pengar.



Assistansersättning

Vad gäller för assistansersättning?

- Ansöka om assistansersättning för sin huvudman
 - Assistansersättning finns som e-tjänst.
- För den som har en huvudman med assistansersättning
 - Som ställföreträdare kan man behöva underteckna räkning och tidsredovisning
 - På vår webbplats har vi en sida med information som riktar sig till den som är god man och längst ner på sidan finns en fråga om räkning och tidredovisning.
 - skicka räkningen elektroniskt via en ny e-tjänst på FK.se
Tjänsten heter E-RÄK



Underskrift på räkning på heder och samvete

”Jag har besökt min huvudman vid x tillfällen under perioden xx och då har personlig assistans utförts/assistenter varit på plats. Min huvudman verkar få den assistans som är beviljad och jag har inte fått någon signal, vare sig från huvudmannen eller någon annan, på att assistansen inte verkar utföras. Det finns inget som tyder på felaktigheter eller brister gällande assistansen. Jag bedömer att assistansen har utförts utifrån det jag har sett och kan kontrollera inom ramen för mitt ställföreträdarskap”.



Aktivitetsersättning

2023-11-09

Aktivitetsersättning – nedsatt arbetsförmåga

- Personen har en sjukdom eller funktionsnedsättning som gör att hen kan arbeta högst 75 procent av en heltid i minst ett år.
- Det gäller för alla arbeten på hela arbetsmarknaden, även till exempel anpassade arbeten med lönebidrag.
- Personen är 19–29 år.
- Aktivitetsersättning kan beviljas i ett till tre år.
- Personen kan få aktivitetsersättning på hel- eller deltid.
 - Deltid kan vara 75, 50 eller 25 procent.

Aktivitetsersättning – förlängd skolgång

Aktivitetsersättning vid förlängd skolgång

- En ersättning för personer mellan 19-29 år som på grund av funktionsnedsättning behöver längre tid än normalt för att bli klar med skolan.
- Ingen prövning av arbetsförmågan.
- Ersättningen är alltid tidsbegränsad.
- Personen ska lämna in en ansökan och ett intyg från skolan eller ett läkarutlåtande.



Under tid med aktivitetsersättning

Aktivitetserättning vid förlängd skolgång

- Personen går i skolan.
- Försäkringskassan tar kontakt för att fråga om studierna pågår.
- Försäkringskassan tar kontakt innan ersättningen upphör.

Aktivitetserättning på grund av nedsatt arbetsförmåga

- Planering tillsammans med Försäkringskassan.
 - Delta i aktiviteter, prova att arbeta eller prova att studera.
- Kontakt med Försäkringskassan innan ersättningen upphör.



Bostadstillägg

Bostadstillägg

- Bostadstillägg är en skattefri förmån som syftar till att ge personer med sjuk- eller aktivitetsersättning eller en motsvarande EU/EES- ersättning möjlighet att bo i en bostad med tillfredställande standard
- Pensionsmyndigheten administrerar också bostadstillägg men för de personer som uppnått ålder för att ta ut garantipension.

Bostadstillägg ansökan/anmälan

- Ställföreträdaren kan ansöka om bostadstillägg på *Mina sidor* för sin huvudman om huvudmannen är ensamstående. Är huvudmannen gift eller sambo lämnas ansökan på blankett 5199.
- *Ansökan om bostadstillägg (5199)*
- *Anmäl ändrade uppgifter – för dig med bostadstillägg (5141)*
- Ansökan och anmälan finns både som pappersblankett och som E-tjänst på forsakringskassan.se.
- Ansökan används för att söka bostadstillägg och
- Anmälan används när man redan har bostadstillägg och vill anmäla att något förändrats som kan påverka hur mycket bostadstillägg man får.
- Om huvudmannen ännu inte har fått ett beslut om aktivitetsersättning eller sjukersättning måste vi vänta på att det beslutet blir klart innan vi kan besluta om bostadstillägg.

Bostadstillägg belopp



Det högsta bostadstillägget som kan betalas ut är

- 6 550 kronor per månad för ensamstående eller
- 3 275 kronor per månad om man är gift eller sambo.
- Beräkna bostadstillägg på försäkringskassans hemsida

I Beräkna bostadstillägg kan du se om du har rätt till bostadstillägg och få en uppskattning av hur mycket pengar du skulle kunna få.

Beräkna bostadstillägg



Bostadstillägg beslut och under tid med ersättningen

- Bostadstillägg beräknas utifrån bostadskostnader, inkomster, tillgångar och skulder.
- Bostadstillägg kan beviljas tillsvidare eller för en tidsbegränsad period.
- Utbetalning sker en gång per månad, tillsammans med aktivitets- eller sjukersättningen
- Bostadstillägget ska räknas om när något förhållande som påverkar bostadstillägget ändras.

Nytt beslut om sjuk- eller aktivitetsersättning

- Oftast kan huvudmannen få bostadstillägg lika länge som hen får aktivitetsersättning eller sjukersättning.
- Men huvudmannen får inte automatiskt förlängt bostadstillägg när hen får ett nytt beslut om sjukersättning eller aktivitetsersättning.
- Skicka därför in en ny ansökan om bostadstillägg om huvudmannen vill fortsätta att få det.

Meddela alltid förändringar, bostadstillägg

➡ Så här meddelar du ändrade uppgifter som god man eller förvaltare

Anmäl på Mina sidor om din huvudman är ensamstående och:

- får ny hyra
- får nya bolånekostnader eller ny arrendeavgift
- får ändrad inkomst eller förmögenhet
- flyttar
- någon flyttar in eller ut hos din huvudman, till exempel ett barn.

Välj ställföreträdare i rullistan på inloggningssidan och fyll i ditt eget personnummer.

[Logga in på Mina sidor som ställföreträdare](#)

Anmäl på blankett 5199 om din huvudman gift sig eller blivit sambo:

 [5199 Ansök om bostadstillägg](#)

Anmäl på blankett 5141 om din huvudman är gift eller sambo och

- får ny hyra
- får nya bolånekostnader eller ny arrendeavgift
- din huvudman eller dennes sambo får ändrad inkomst eller förmögenhet
- flyttar
- någon flyttar in eller ut hos din huvudman, till exempel ett barn.

 [5141 Anmäl ändrade uppgifter – för dig med bostadstillägg](#)

Så här får du kontakt med Försäkringskassan

- Kundcenter för privatpersoner
 - Telefon: 0771- 524 524
- Telefontid kl. 9-14
- Telefontid från *1 december* kl. 9-13
- Besök våra servicekontor
- Internet: www.forsakringskassan.se



A photograph of a field of thistle seed heads at sunset. The seed heads are dark and spiky, standing on thin stems. The background is a soft, golden glow from the setting sun, with some green foliage visible in the distance.

Tack för idag

2023-11-09